

تب خونریزی دهنده کریمه کنگو

نرگس بابوی^۱، مهرداد پویان مهر^۲

^۱ فارغ التحصیل از دانشکده دامپزشکی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

^۲ بخش پاتوبیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

Narges.babevey@gmail.com

چکیده

هر چند بیماری‌های مشترک انسان و حیوان از ابتدای زندگی بشر بر کره خاکی وجود داشته اند، اما در سال‌های اخیر اهمیت دو چندانی پیدا کرده و امروز نه تنها از لحاظ بهداشت و سلامت، بلکه از نظر اقتصادی و سیاست نیز جایگاه خاصی دارند. در ده‌های اخیر تقریباً تمام بیماری‌های نو ظهور و جنجالی جامعه بشری در این گروه قرار گرفته اند و اعلام حضور هر یک از آن‌ها در یک کشور مشکلات بسیاری را برای دولت مردان ایجاد کرده که عواقب و تبعات بسیاری نیز بر جای گذارده و خواهد گذاشت. از مهمترین آن‌ها می‌توان به تب خونریزی دهنده کریمه کنگو اشاره کرد. این مقاله یک مطالعه مروری می‌باشد که پس از جستجو در بانک‌های ISI، Scopus، Medline و موتورهای جستجوگر اینترنتی Pubmed و Google تهیه شده اطلاعات تا لحظه چاپ به روز شده است. از پایگاه اطلاع رسانی جهاد دانشگاهی (SID) و MAGIRAN نیز استفاده‌های فراوان شده است. تب خونریزی‌دهنده کریمه‌کنگو (CCHF) یک بیماری ویروسی زئونوز است و توسط بندپایان Arthropod-Born-Virus منتقل می‌شود. با وجودی که بیماری مخصوص حیوانات است ولی موارد تک‌گیر و همه‌گیری‌های ناگهانی آن در انسان‌ها نیز اتفاق می‌افتد. عفونت انسانی با تب غیر اختصاصی شروع می‌گردد، اما با پیشرفت بیماری به سندرم هموراژیک جدی با میزان کشندگی بالا منجر خواهد شد. این بیماری یک تهدید خاص برای کشاورزان، دیگر کارکنان کشاورزی، دامپزشکان، پرسنل آزمایشگاه و بیمارستان است. شیوع آن بیشتر در آفریقا، شرق میانه، آسیا و همچنین بخش‌هایی از اروپا رخ می‌دهد. ویروس CCHF یک عامل بالقوه بیوتروریسم است. بنابراین به محض مشکوک شدن به CCHF تشخیص با روش‌های مولکولی، سرولوژی و جداسازی ویروس صورت می‌گیرد. قدم اساسی برای درمان CCHF استفاده از ریبوویرین و همچنین سرم تراپی و تزریق خون به عنوان درمان حمایتی می‌باشد. با توجه به اهمیت احتمال گسترش سریع تب‌های خونریزی دهنده ویروسی و مرگ و میر بالای آنها و ضرر و زیان اقتصادی لذا افزایش سطح آگاهی در زمینه راه‌های انتقال، پیشگیری و کنترل، تشخیص به موقع بیماری و همچنین درمان مناسب آن بسیار مهم می‌باشد و این مهم بعنوان هدف کاربردی اجرای برنامه مبارزه با این بیماری به شمار می‌رود.

واژه‌های کلیدی: زئونوز، تب خونریزی دهنده کریمه کنگو، CCHF